

Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland

Zoals in het Coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' staat, stelt de Provincie Noord-Holland een visie Recreatie en Toerisme op. Om te komen tot een gedragen visie organiseerde de provincie in juli en augustus een aantal online gesprekstafels om met maatschappelijke partners in gesprek te gaan rondom verschillende opgaven. Eén van de thema's was: de juiste balans. In dit document vindt u de gespreksnotitie en de hoofdlijnen uit de gesprekstafels over dit onderwerp.

“De juiste balans”

Gespreksnotitie

Het groeiend toerisme en de toenemende recreatiebehoefte bieden Noord-Holland kansen maar brengen ook uitdagingen met zich mee. De inzet zal de komende jaren gericht zijn op het bereiken en behouden van de juiste balans¹ van lusten en lasten van toerisme en recreatie en de toegevoegde waarde van de sector versterken.

De opgave: wat is er aan de hand?

- De toename van het aantal inwoners, plus de toenemende behoefte aan een gezonde levensstijl, zorgt voor een toenemende behoefte aan recreatie. Nu het beleid erop is gericht om zo veel als mogelijk binnen bestaand bebouwd gebied te bouwen zijn de inwoners van Noord-Holland voor rust en ruimte, ontspanning, verkoeling en natuurbeleving in toenemende mate op het buitengebied aangewezen.
- Tot 2030 wordt een groei voorzien van het internationaal toerisme van 19 miljoen in 2018 naar 29 miljoen gasten in 2030. Covid-19 heeft hierop zeker een impact, echter de verwachting is dat dit leidt tot vertraging in de groei, maar geen groeistop. COVID-19 heeft naar verwachting met name impact op intercontinentaal toerisme, deze groep vormt in Noord-Holland ca 23% van het totaal aantal overnachtingen.
- Toerisme en recreatie groeien zonder sturing vooral op plekken en momenten die al druk zijn.
- Voor de Corona-crisis was het op bepaalde plekken en momenten te druk met toeristen en recreanten, terwijl op andere plekken juist nog ruimte voor toeristisch-recreatieve ontwikkeling is. Een te hoge druk kan leiden tot schade aan de leefomgeving en samenleving. We willen het belang van de sector voor de leefbaarheid (voorzieningen, cultureel aanbod, levendigheid) en vestigingsklimaat benutten en versterken. Zo willen er eraan bijdragen dat de toeristisch-recreatieve sector juist van toegevoegde waarde is voor een plek, gemeente of regio.
- Door Covid-19 heeft het ondernemende deel van de toeristisch-recreatieve sector het zwaar (bijv. banen staan op de tocht, culturele instellingen moeten dicht), je zou kunnen zeggen dat de profit-kant uit balans is. Ook is door COVID-19 het bezoek aan natuur, recreatiegebieden, water en strand is in die periode met grote getallen toegenomen. Hierdoor is op plekken in de natuur druk ontstaan.

¹ Balans kan betrekking hebben lusten en lasten, maar bijvoorbeeld ook op op drukte en rust, op de balans tussen de people, planet en profit-kant van recreatie en toerisme, of de juiste balans wat betreft doelgroepen en gasten.

Wat is de ambitie van de provincie Noord-Holland

- In het Coalitieakkoord 2019-2023 heeft de provincie zich de ambitie gesteld dat heel Noord-Holland profiteert van toerisme. Dit sluit aan bij het advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, dat zich richt op een optimale balans tussen toeristische druk en de draagkracht van de leefomgeving en het Perspectief Bestemming Nederland 2030. Dit perspectief richt zich op lusten en lasten in balans, stelt bewoners voorop en beschouwt toerisme niet als doel, maar als middel om bij te dragen aan het welzijn.
- De Provincie Noord-Holland beschouwt de toekomstige ontwikkeling van toerisme en recreatie als een bovenlokaal vraagstuk en wil daarom haar rol hier in pakken. Hierbij benadert de provincie toerisme en recreatie integraal.

Vragen

1. Wat betekent 'heel Noord-Holland profiteert van recreatie en toerisme' in de praktijk? Het minder druk maken van drukke gebieden en drukker maken van rustige gebieden is wellicht te simplistisch. Wat kan allemaal worden verstaan onder 'profiteren'? Hoe zorg je dat de sector breed van toegevoegde waarde is?
2. Welke verschillen en overeenkomsten zijn er in de opgave voor Noord-Holland Noord en de Metropoolregio Amsterdam?
3. Door welke elementen wordt de juiste balans en de toegevoegde waarde bepaald?
4. In hoeverre kunnen we het gedrag van bezoekers sturen?
5. Wat zijn de "knoppen waaraan we kunnen draaien" om de impact van de sector op de economie en leefbaarheid zo optimaal mogelijk te laten zijn? En hoe kunnen we sturen op een betere balans?
6. Wat kunt uw organisatie doen en welke rol zou de provincie hierin kunnen spelen? Wat moet er landen in een provinciale Visie Recreatie & Toerisme?

N.b. In deze opgave staat de impact van recreatie en toerisme centraal, met daarbinnen de focus op toegevoegde waarde en balans. In een andere opgave staat management en ontwikkeling van bestemmingen centraal, waar dieper wordt ingegaan op wat nodig is om toeristisch-recreatieve bestemmingen te ontwikkelen en beheren.

Hoofdpijnen uit gesprekstafels de Juiste Balans

Lusten en lasten

- Veel inwoners profiteren zelf ook van toeristische voorzieningen.
- De maatschappelijke waarde van natuur is voor TBO's een reden om hun terrein open te stellen; zodat mensen ervan kunnen genieten. Toekomstbestendig en betaalbaar beheer van publieke voorzieningen is een (grote) zorg.
- Economische waarde wordt gezien als de waarde voor de ondernemers, de lokale economie, maar komt veelal niet rechtstreeks ten goede aan de kosten voor beheer.

Druk, draagkracht en balans

- De toeristisch-recreatieve draagkracht verschilt per gebied. Noord-Holland kent een grote diversiteit aan landschappen en regio's. Het bepalen van de juiste balans is maatwerk.
- Probeer toeristisch-recreatieve druk vooral daar op te vangen bij de bron. Zorg bij nieuwe verstedelijking bijvoorbeeld ook voor voldoende nieuw groen en vergroot de kwaliteit en draagkracht van bestaande hotspots en de omgeving ervan.
- We kunnen bijvoorbeeld in het binnenland meer recreatiemogelijkheden creëren om de kust te ontlasten, maar dan moeten die gebieden geschikt en bereikbaar zijn.
- Terreinbeherende organisaties zien een groeiende recreatiedruk en zijn zelf en in samenwerking op zoek naar oplossingen.
- Bij drukte gaat het niet alleen over aantallen maar ook over toenemende diversiteit aan gebruikers, die soms niet goed samen gaan.
- Druk is relatief. Iemand die op zoek is naar rust, vindt het al snel ergens druk; iemand die op zoek is naar gezelligheid vindt drukte wel gezellig. Er zijn ook plekken waar gezellige drukte gewenst is.
- Het is op veel plekken vooral druk op dagen met heel mooi weer. Een groot deel van de tijd is het helemaal niet zo druk. Spreiding in tijd (en niet alleen in ruimte) is daarom ook van belang.

Verschillen tussen Noord-Holland Noord en de MRA

- In Noord-Holland Noord zijn er gebieden die graag nog wat meer toeristen zouden willen trekken en waar nog plek is voor meer mensen. In Noord-Holland Noord is de bereikbaarheid en toegankelijkheid op veel plekken een opgave.
- De kleinschaligheid is een belangrijke charme en kwaliteit van Noord-Holland Noord. Het huidige aanbod daar kan grote bezoekersstromen niet altijd aan en niet elk gebied wil grote bezoekersstromen aantrekken.
- In de regio Gooi- & Vechtstreek kijkt men selectief naar het type toeristen dat men aan wil trekken. De regio wil in principe niet zomaar inzetten op het trekken van toeristen uit Amsterdam.

Sturen van bezoekers en andere oplossingen

- Je kunt toeristen en recreanten in beperkte mate sturen. Verschillende doelgroepen, vragen een verschillende aanpak (toeristen versus mensen die hun dagelijkse rondje maken). Online marketing, communicatie en informatievoorziening is een belangrijk sturingsinstrument. Veel mensen oriënteren zich online op wat ze gaan doen. De marketingopgave is nu verschoven naar een communicatieopgave en dat is blijvend nodig.

- Om bezoekers en recreanten te verleiden om ook andere plekken te bezoeken, moeten we goed inzicht hebben in de wensen (wat maakt het aantrekkelijk). Plus: welke plekken zijn goed bereikbaar (te maken)?

Samenwerking

- De toeristisch-recreatieve sector is heel divers van samenstelling en versnipperd.
- Er is een behoefte om vanuit natuurgebieden meer samen te werken met omliggende gebieden. De samenwerking tussen TBO's onderling en met gemeenten kan verbeterd worden t.b.v. zonering en spreiding.
- De juiste schaal is belangrijk. Op welk niveau wil je samenwerken?
- En hoe zit het met samenwerking met recreanten en toeristen? PWN heeft een klantenpanel aan wie zij dingen voorleggen.

Rol van de provincie

- Belangrijke rol voor de provincie is regie / initiatief nemen, andere actoren aansporen om gezamenlijke actie te ondernemen. Veel gemeenten hebben slechts beperkte capaciteit en middelen om het toerismevraagstuk aan te pakken. partijen zijn erbij gebaat als de provincie regie neemt om bijv. een gezamenlijke agenda op te zetten (bijv. akkoord Oostelijke Vechtplassen).
- Een voorwaarde scheppende rol: voorzien in een instrument en data waarmee toeristische druk gemeten en gemonitord kan worden, en een goede vertaling naar (beleids-)maatregelen; helpen met interpretatie van wet- en regelgeving; optreden als verbindende factor.

Reikwijdte en schaal van de visie

- Hoe ziet de provincie de verhouding tussen recreatie en natuur? Natuur is wettelijk beschermd maar recreatie niet? Zeg daar ook iets over in de visie.
- Voor de visie is onderscheid naar deelregio's relevant, in ieder geval voor het benoemen van de opgaven. In de uitvoeringsfase kan de provincie vervolgens samen met betrokken partijen een aanpak gaan maken voor de deelregio's.